

DÉLMAGYARORSZÁG

A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT DÉLMAGYARORSZÁGI NAPILAPJA

Gromiko a háborus uszítók aknamunkája ellen

Az amerikai-szovjet bizottság tömeggyűlést rendezett Newyorkban

(Newyork, május 31.) Gromiko, a szovjet-amerikai barátság ápolására hivatott tanács által rendezett nagygyűlésen mondott beszédében felemelte szavát a háborus uszítók aknamunkája ellen és megállapította, hogy a szervezet létrejötte óta bekövetkezett folyamánként egészségtelen tünetek mutatkoznak. Semmi kétség afelől, hogy a földkereség népének többsége éppúgy gyűlöli a háborus uszítókat, mint magát a háborút. Az Egyesült Nemzetek szervezetének munkájában olyan tüneteket lehet észlelni, amelyek viselkedést jelentenek a csufos kudarcba fulladt népszövetség régi módszereire. Az ilyen módszerek megszüntetése a szervezet tagállamai közötti baráti kap-

csolatokat. Gromiko ezután visszapillantást vetett a hitleri támadás megtörténte és ezeket mondotta:

— Az Egyesült Nemzeteknek kötelességük megőrizni a kismemzetek jogait. Főleg azok beszélnek a kismemzetek védelméről, akik legkevésbé vesznek tudomást a kis- és elmaradt országok és népek jogairól. A függő viszonyban levő országok és területek többszázmillió népe nem élvezheti a legelső jogokat sem. Vannak olyanok is, akik képesek egy zsák pénzért megvásárolni a kismemzetek jogait. A szovjet nép Sztálin vezetése alatt az első csatáskorba fog állani a békéért és a biztonságot folyó küzdelemben, mint ahogyan ezt mutatja minden tette.

(Newyork, május 31.) Az amerikai-szovjet bizottság országos tanácsa Newyorkban tömeggyűlést rendezett. Harmincezer ember töltötte be a hatalmas termet és ünnepelte a látogatóként megjelent három szovjet ujságíró: Morray, az ipari szakszervezetek elnöke egy új háborúról beszélt. Thomas szenátor hangsúlyozta, hogy az Egyesült Államok és a Szovjetunió céljai közösek. Davies, amerikai volt moszkvai nagykövete, rámutatott arra, hogy az atombomba gyártása terén folyó versengés háborúhoz kell, hogy vezessen és igazságos békét csak úgy lehet teremteni, ha a nyugati nagyhatalmak a Szovjetunióval mint egyenrangú társal működnek együtt.

Keresztury kultuszminiszter és Millok elvtárs, államtitkár részvételével folyt le az egyetem jubileumi ünnepsége és az egyetemista vezetők országos találkozója

(Szeged, május 30.) Csütörtökön délelőtt a Boldogasszony-sugárúti egyetemi otthonban folytatódott a szegedi egyetemi és főiskolai tanácsok szabadidőszervező bizottság által rendezett országos diákvezetői értekezlet. Ismét megjelent Keresztury Dezső kultuszminiszter. Megbeszélés formájában soravették a diákság legégetőbb kérdéseit. Az előadók diákpolitikai, szociális, diákjogi kérdésekről beszéltek, felvetették a felsőoktatás reformját, valamint a főiskolások ügyének rendezését és sok más időszzerű kérdést. Az egyes felszólalások után az ifjúság a kultuszminiszterrel részletesen megtárgyalta és megbeszélte problémáit.

A délelőtti megbeszélésről a Szegedi Találkozó résztvevői Keresztury kultuszminiszterrel és kíséretével a központi egyetem aulájába vonultak, hogy meghallgassák a szegedi tudományegyetem fennállásának 25. évfordulójára rendezett ünnepséget. Az ünnepségen nagyszámu közönségen kívül megjelentek dr. Pálffy György főispán, Dénes Leó elvtárs, polgármester, a város, a politikai pártok, az egyházi, polgári és katonai hatóságok képviselői, valamint orosz tisztiküldöttség is volt jelen Kartynov gárdaalezredes, városparancsnokhelyettes vezetésével.

A műsor Rossa Ernő Hála Zsoltjával kezdődött. A zsoltár szövegét Sik Sándor fordításában Zolnay László orvostanhallgató szavalt el határozottan, majd az Egyetemi Enekkar Kertész Lajos egyetemi lektor vezetésével énekelte el jólhangzó előadásban a zsoltárt.

Ezután dr. Purjesz Béla rektor tartotta meg ünnepi beszédét. Visszapillantást vetett az egyetem történetére, ismertette az alapítás körüli nehéz munkát és halásan emlékezett meg azokról, akik ebben a munkában olyan fázadhatatlanul vettek részt. Nehéz és következetes munkával sikerült megfellelő helyet szerezni az egyetem számára, de egészen rövid idő alatt, sokszor mostoha körülmények között is megindult a munka és nemcsak a szegedi tudományegyetem egyik kiváló tudósát, Szent-Györgyi Albert professzort érte hazai tudósaink közül legelőször a külföld egyik legnagyobb kitüntetése, a Nobel-díj. A továbbiakban megvilágította a rektor a második világháborúval bekövetkező gazdasági és egyéb nehézségeket, de rámutatott arra, hogy a tudományos munka és oktatási tevékenység egy pillanatra sem lankadt el. A háború és a felszabadulás

előtti idők az egyetem vagyonát is nagyrésztben szétszórta. Mélyszéles kőszönetét fejezte ki ezért Purjesz rektor azoknak, akik a felszabadulás utáni időkben az egyetem újjáépítésében, javai megmentésében szóval és tettel résztvettek. Külön köszönettel emlékezett meg Vorosilov tábornagról, hogy megértéssel fogadta és támogatta az egyetem ügyét. Felolvasta a rektor ezután azok nevét, akiket az egyetemi tanács dicsőítő köszönetben részesít és bejelentette, hogy kitüntető plakettet és oklevelet is nyújtanak majd át számukra. Befejezésül a szegedi tudományegyetem mai életére mutatott rá és beszédét az egyetem további fejlődésébe vetett bizakodással fejezte be.

Az egybegyűlték nagy tapsa után az Egyetemi Enekkar és a Szegedi Nemzeti Színház zenekarának művésztárgyjai Kertész Lajos egyetemi lektor vezetésével Händel Ünnepi Zsoltját adták elő, majd az ünnepség a Himnusz közös éneklésével ért véget.

A megemlékező ünnepséget közös díszbéd követte a szemézteti klinikán, ezen ugyancsak megjelent Keresztury kultuszminiszter, valamint Millok Sándor elvtárs, államtitkár, Szabó Pál nemzetgyűlési képviselő és a diákkonferencia delegációja is. Purjesz Béla rektor a köztársasági elnökre mondott felköszöntő, majd felszólaltak dr. Tóth László professzor, Péter László, Dénes Leó elvtárs, polgármester, dr. Ditrői Gábor professzor és Jónás Pál, a MEFESZ elnöke. A hozzáintéztett köszöntő szavakra Keresztury kultuszminiszter válaszolt.

A nap további folyamán a kultusz-

miniszter pártjának, a Nemzeti Parasztpártnak székházában tett látogatást, ahol a szegedi pártvezetőséggel folytatott megbeszélést és küldöttségeket fogadott. Délután 6 órakor meghallgatta a Dómban rendezett egyházi zenei hangversenyt, azután Millok Sándor elvtárs, államtitkárrel együtt részt vett a városnak a Hágiban tiszteletére adott vacsoráján. Itt Dénes Leó elvtárs, polgármester, a kultuszminiszter és Millok államtitkár mondott pohárköszöntőt. Vacsora után a Nemzeti Színházba mentek a vendégek, ahol a miniszter kívánságára előadták a „Pillangókisasszony” második felvonását. Ezután kezdődött az egyetemi ifjúság magyar estje, ezt ugyancsak végighallgatta a miniszter és az államtitkár.

A pénteki program

Keresztury Dezső kultuszminiszter pénteken délelőtt a központi egyetemen különböző küldöttségeket és magánosokat fogadott. Tárgyalást folytatott a szegedi egyetemi tanáccsal is, valamint a Szegedi Nemzeti Színház igazgatóságával és a szegedi egyetemi és főiskolai hallgatók szabadidőszervező bizottságával. Ezután a szegedi egyetemi és főiskolai hallgatók szabadidőszervező bizottságának által rendezett Szegedi Találkozó befejezésekor az ifjúság képviselőivel is. A megbeszélések után a kultuszminiszter látogatást tett dr. Hamvas Endre megyéspüspöknél, majd délelőtt Pálffy főispán és Dénes elvtárs, polgármester kíséretében Felsőközpontra ment, ahonnan délután Szabó Pál nemzetgyűlési képviselővel, a NISZ országos elnökével visszautazott a fővárosba.

A kultuszminiszter nyilatkozata a szegedi egyetemről, a Nemzeti Színházról, a felekezeti iskolákról és a tanyai oktatásról

(Szeged, május 31.) A Délmagyarország munkatársa pénteken felkereste Keresztury Dezső kultuszminisztert, hogy néhány időszzerű szegedi kérdésre kérjen felvilágosítást. Elsőnek a Szegedi Nemzeti Színház kérdéseit vetették fel. A kultuszminiszter szegedi tartózkodása alatt a Vihar előadását nézte végig és az egyetemi ifjúság magyar estje előtt a Pillangókisasszony második felvonását. Ezekről szerzett benyomásai után érdeklődöttünk.

— Mindkét produkció a viszonyokhoz és lehetőségekhez képest, nagyon szép — mondotta kérdésünkre. — Na-

gyon fontosnak tartom, hogy a Szegedi Nemzeti Színházat továbbra is fenntartsuk és mindent el fogok követni, hogy ne csak fenntarthatassuk, hanem továbbfejlesztessük és technikailag tökéletesíthessük.

Aziránt érdeklődünk ezután, hogy mint van megelégedve a kultuszminiszter a színház eddigi programjával, mert a szegedi sajtóban a színház műsorpolitikája ellen gyakran vetődtek fel kifogások.

— Az eddigi programot sajnos, közelebbről nem tudtam áttanulmányozni — válaszolta a miniszter — és így in-

kább csak a látott két előadás alapján nyilatkozhatom. Fontosnak tartom azonban, hogy csakugyan lényegesen közelebbi kapcsolatba kerüljön a színház a közönséggel, de ne azzal a régi-típusú közönséggel, amely most kezdi megtalálni a maga konkrét közös kulturális kívánságait és amelynek igényeit is nemcsak kielégíteni, hanem nevelni is kell. Szakítson tehát a színház azzal a műsorpolitikával és azzal a közönségpolitikával, amely az elmúlt évtizedek közönségét veszi tekintetbe.

— A Szegedi Nemzeti Színház műsortervét — folytatja a kultuszminiszter — még alaposabban felül akarom vizsgálni. Erre a kérdésre még a közeljövőben visszatérek.

Végül még egy személyi kérdést tesztünk fel a Szegedi Nemzeti Színházzal kapcsolatban. Lehotay igazgató ugyan is, mint hírlík, kedvező szerződési ajánlatot kapott Budapesten és állítólag megválni készül Szegedtől. Szeretnénk megtudni, hogy vajon milyen eredményre jutottak a kultuszminiszterrel ebben a kérdésben.

— Erről a kérdéstről hallottam különböző dolgokat beszélni, de mostani rövid itt-tartózkodásom alatt személyi kérdésekről nem tudtam tárgyalni.

Az egyetemi tanszékek betöltése

Áttérve a szegedi tudományegyetem problémáira, a betöltetlen tanszékek sorsáról érdeklődünk. Erről a következő felvilágosítást kaptuk:

— A betöltetlen tanszékek ügyét különösen szorgalmasan — Különösen fontosnak tartom, hogy először is azokat a katedrákat töltsük be, amelyek a klinikákkal vannak összefüggésben, valamint azokat, amelyek az egyetem újszerű nevelésében tötenek be igen fontos szerepet, mint például a magyar irodalmi tanszék. Ez utóbbira vonatkozóan javaslatokat kaptam, de ennek a tanszéknek kérdése még eléggé tisztázatlan, mert nem tudjuk, hogy Sik Sándor vajon vissza kíván-e jönni. Az országos tanszékek betöltésének időszzerű kérdése már jobban haladó stádiumban van s bízom benne, hogy még a félév folyamán terveinket tétő alá tudjuk vinni. A jogi karon racionalizálás és a B-lista szempontjait is figyelembe kell venni. Előbb pontos keretet kell megállapítanunk.

Nemcsak betöltetlen tanszékek vannak az egyetemen, de új tanszékek, mint például társadalomtudományi tanszék felállítását is szükségesnek látunk. A kultuszminiszter azonban kijelentette, hogy egyelőre új tanszékek felállításáról nem lehet szó addig, amíg a B-listázás és a racionalizálás be nem fejeződik. A minisztertanács egyelőre elzárkózott a kérdés elől.

Az egyházi iskolák ügye és a tanyai népoktatás

Az egyházi iskolákról érdeklődünk a továbbiakban, hiszen a közelmúltban történt fasiszta szervezkedések miatt sokszor vetődött fel panasz az egyházi felekezeti iskolákkal kapcsolatban.

— Az egyházi iskolák fenntartási jogát magyar törvények szabályozzák — mondotta a kultuszminiszter. — En a magam részéről azt tartom demokratikus elvnek, ha az egyes felekezetek is tarthatnak maguknak iskolát. Nem szabad azonban megtörténnie, hogy ezek az iskolák éppen a magyar demokráciával szembe forduljanak és demokráciaellenes irányzatot találjanak bennük menedéket. A törvényben biztosított legfőbb iskolafelügyeleti jogomat ezentul a legerélyesebben kívánom érvényesíteni és a közeljövőben ezeknek a kérdéseknek a vizsgálatára vegyes repülőbizottságot szervezünk.

Végül a tanyai népoktatásról érdeklődünk, mint az eljövendő teljesebb magyar kultúra alapvető tényezőjéről.

— A Nemzeti Parasztpárt bizalma